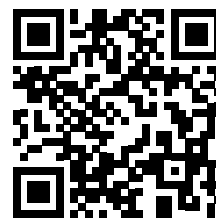

11ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

Η ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΚΑΙΝΟ ΕΠΟΧΗ
ΠΑΤΡΑ, 4-7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2023

<http://helecocos11.upatras.gr>

Η ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΚΑΙΝΟ ΕΠΟΧΗ

Βιβλίο περιλήψεων
του 11ου Πανελληνίου Συνεδρίου Οικολογίας

HELECOS

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η επανεύρεση της *Consolida samia* 61 χρόνια μετά την περιγραφή της: νέα δεδομένα για την κατάσταση διατήρησης ενός είδους κοινοτικής προτεραιότητας της Ελλάδας

Καλτσής Α^{1*}, Μουρατίδης Σ¹, Φάκας Γ², Οικονομίδης Σ¹, Δημητριάδης Η¹, Strid A³, Θάνος ΚΑ¹

¹Τμήμα Βιολογίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών / ²Βλαχιάρη 61, Σάμος 83100 / ³Bakkevej 6, DK-5853 Orbrek, Denmark
*e-mail: apkaltsis@yahoo.gr

Λέξεις-κλειδιά: *Consolida samia*, Σάμος, είδος προτεραιότητας, κατάσταση διατήρησης

Η *Consolida samia* Davis είναι τοπικό ενδημικό φυτό του όρους Κερκετεύς της Σάμου και αποτελεί ένα από τα 26 είδη χλωρίδας κοινοτικής προτεραιότητας της Ελλάδας (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ). Ωστόσο, παρέμενε το τελευταίο είδος αυτού του καταλόγου για το οποίο υπήρχε πλήρης απουσία επικαιροποιημένης πληροφορίας για την κατάσταση διατήρησής του, καθώς δεν είχε καταστεί εφικτό να εντοπιστεί εδώ και 61 χρόνια, όταν πρωτοσυλλέχθηκε από τον Σουηδό καθηγητή Βοτανικής Sven Snogerup και περιγράφηκε ως νέο είδος για την Επιστήμη. Στο πλαίσιο του προγράμματος “Quest to rediscover *Consolida samia* - exploring the screes of Mt Kerketefs (Samos, Greece)” που χρηματοδοτείται από το Mohamed bin Zayed Species Conservation Fund και υλοποιείται (2022-2025) από την Τράπεζα Σπερμάτων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, πραγματοποιήθηκε αναζήτηση του είδους στις δυσπρόσιτες ΝΔ πλαγιές του Κέρκη, τον Μάιο του 2022 και του 2023. Τελικά, στις 27/5/2023, η *Consolida samia* εντοπίστηκε σε ανθοφορία, σε υψομετρικό εύρος 800-850 m, σε τοποθεσία που ταιριάζει απόλυτα με την περιγραφή του ενδιαιτήματος από το οποίο συνέλεξε αρχικά το είδος ο Snogerup (*locus classicus*). Σε επόμενη επίσκεψη της ερευνητικής ομάδας του ΕΚΠΑ, στη φάση καρποφορίας του είδους, συλλέχθηκαν πρόσθετες πληροφορίες που θα συμβάλλουν σημαντικά στην αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησής του. Ο συνολικός πληθυσμός του είδους εκτιμήθηκε σε 1200-1500 άτομα, αριθμός που αναμένεται να παρουσιάζει

μεγάλες ετήσιες διακυμάνσεις, καθώς πρόκειται για ετήσιο είδος. Η έκταση εξάπλωσης του πληθυσμού υπολογίζεται σε μόλις 1,8–2 ha και καλύπτει τμήμα πετρώδους πλαγιάς με χαρακτηριστικά λιθώνα (σάρας) αλλά και υψηλή θαμνώδη - δενδρώδη βλάστηση (με κύρια είδη τα *Arbutus andrachne* και *Pinus brutia*), όπου όμως η *Consolida samia* εμφανίζεται σχεδόν αποκλειστικά σε ανοιχτές θέσεις. Τέλος, συλλέχθηκαν ώριμοι και υπο-ώριμοι καρποί και ο μέσος αριθμός σπερμάτων υπολογίστηκε σε περίπου 10 σπέρματα/θύλακο. Η συλλογή φυλάσσεται στην Τράπεζα Σπερμάτων του ΕΚΠΑ.

The rediscovery of *Consolida samia* 61 years after its initial description: new data regarding the conservation status of a Community priority species of Greece

Kaltsis A^{1*}, Mouratidis S¹, Fakas G², Oikonomidis S¹, Dimitriadis I¹, Strid A³, Thanos CA¹

¹Department of Biology, National and Kapodistrian University of Athens / ²Vlamarí 61, Samos, 83100 / ³Bakkevej 6, DK-5853 Orbræk, Denmark

*e-mail: apkaltsis@yahoo.gr

Keywords: *Consolida samia*, Samos, Community priority species, conservation status

Consolida samia Davis is a local endemic plant of Mt. Kerketefs (Kerkis) in Samos Island and one of the 26 Community priority flora species of Greece (Habitats Directive 92/43/EEC). It remained, however, the last species of this catalogue with no updated information available regarding its conservation status, as it had not been found again for 61 years (since 1962), when it was initially collected by the Swedish Professor of Botany Sven Snogerup and described as a new species for Science. In the framework of the project “Quest to rediscover *Consolida samia* - exploring the screes of Mt Kerketefs (Samos, Greece)”, funded by Mohamed bin Zayed Species Conservation Fund and implemented (2022-2025) by NKUA Seed Bank, the species was searched on the steep SW slopes of Mt Kerkis, on May 2022 and 2023. Finally, in 27/5/2023, *Consolida samia* was spotted in flowering, at an altitudinal range between 800–850 m, at a locality that perfectly matches the description of the plant habitat recorded by Snogerup (locus classicus). In a follow-up visit by the NKUA research team, at the plant fructification stage, we gathered additional information which will significantly contribute to the conservation status assessment of the species. The total population was tallied up to about 1200-1500 individuals, a number expected to exhibit considerable yearly fluctuations, as the species is a therophyte. The population distribution area has been estimated to just 1.8-2 ha and covers a part of a stony slope with scree features, but also with tall shrub - tree vegetation (characterised by *Arbutus andrachne* and *Pinus brutia*), within which, however, *Consolida samia* occurs almost exclusively in the open sites. Finally, mature and sub-mature fruits were collected and the mean number of seeds per fruit was assessed to about 10 seeds/follicle. The seed collection is stored in NKUA Seed Bank.